

Markt: trends & thema's

Energietransitie (deel 2)

Energietransitie (deel 2)

Onderschatten vertragen of falen energietransitie ligt op de loer

Als de energietransitie verder vertraagt of faalt, nemen fysieke klimaatrisico's snel toe, die niet alleen groot menselijk leed veroorzaken, maar ook grote economische gevolgen hebben. Zo bleek uit een onderzoek van de Europese Centrale Bank met een Duitse universiteit ([NRC, 16-09-2025](#)), dat extreem weer afgelopen zomer alleen al voor Europa tot een geschat verlies van 43 miljard euro leidde. Wat zijn de mogelijke economische gevolgen van een mislukte energietransitie? Zijn financiële markten voldoende voorbereid op de toenemende onzekerheid en volatiliteit die hiermee gepaard gaan?

Te trage omslag naar schone energie

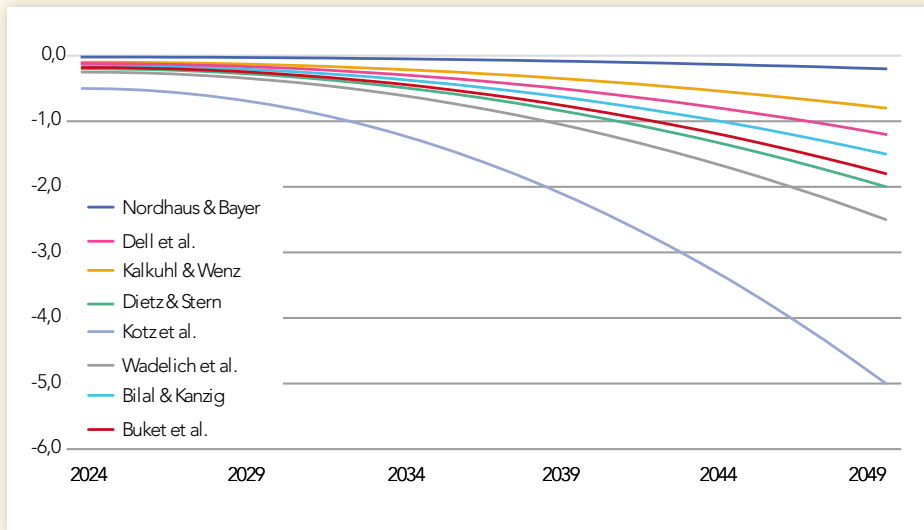
Ondanks technologische vooruitgang en dalende kosten van hernieuwbare energie verloopt de omslag naar schone energie te langzaam. De groei van de elektriciteitsvraag - onder andere door elektrificatie, datacenters en airconditioning - wordt niet volledig opgevangen door duurzame energieopwekking. Het [International Renewable Energy Agency](#) stelt dat investeringen in hernieuwbare energie tot 2030 meer dan verdubbeld moeten worden. De energietransitie wordt geremd door diverse bottlenecks. Stroperige vergunningprocedures, netcapaciteitstekort en financieringsproblemen vormen volgens het [REN21 - Renewables Global Status Report](#) grote obstakels. Daarnaast zijn een sterkere verschuiving in consumentenvoorkeuren, verdere technologische doorbraken en strenger beleid nodig.

Hierdoor blijft de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen voorlopig groot, de uitstoot van broeikasgasemissies te hoog, en neemt de kans op een hogere temperatuurstijging toe. Innovatie is essentieel, maar vraagt om blijvende investeringen en samenwerking tussen overheden, bedrijven en onderzoeksinstituten.

Consensus in de wetenschap ontbreekt

Een extremer opwarmingsscenario brengt in toenemende mate diverse fysieke klimaatrisico's met zich mee, die zich met name zullen manifesteren als de energietransitie faalt. De modellering van economische gevolgen en de impact op financiële markten door klimaatverandering zijn gebaseerd op actuele wetenschappelijke inzichten ('damage functions'*). Kanttekening hierbij is dat deze met veel onzekerheid omgeven zijn. In hun paper benadrukken [Bearpark et al.](#) dat [Kotz et al](#) een foutieve aanname hadden gemaakt. Na correctie van een dataprobleem bleek de 'damage function'* maar liefst drie keer zo hoog uit te vallen.

Δ % bbp (cum.) bepaalt met behulp van 'damage function'*

Bron: NGFS

Ook lopen de meningen tussen wetenschappers aanzienlijk uiteen: In de hiernaast weergegeven grafiek bedraagt het verschil tussen de laagste en hoogste waarde een factor 7. Volgens een artikel in [Nature](#) kan het wereldwijde inkomen per hoofd van de bevolking in 2049 met 19% zijn gedaald door klimaatverandering. Macro-economische modellen, zoals [Cambridge Econometrics E3ME](#), laten zien dat de impact van fysieke risico's op het BBP aanzienlijk kan zijn, met grote regionale verschillen en onverwachte kantelpunten.

Sectoren en landen onder het vergrootglas

[Oxford Economics](#) stelt dat sommige sectoren (bijvoorbeeld diensten en bouw) beter in staat lijken te zijn om in te spelen op veranderende economische en beleidsmatige omstandigheden. Sectoren die hun transitie minder goed voorbereiden, zullen mogelijk eerder worden geconfronteerd met uitdagingen, zoals waardevermindering, oplopende kosten of reputatieschade. Dit kan bijvoorbeeld spelen in emissie-intensieve sectoren zoals olie- en gaswinning, zware industrie of luchtvaart. Daarnaast zullen diverse sectoren (bijvoorbeeld landbouw, transport, vastgoed en toerisme) relatief sterk worden blootgesteld aan de fysieke gevolgen van klimaatverandering, wat hun dagelijkse activiteiten kan verstoren. Volgens [The Lancet Countdown on Health and Climate Change](#) vergroot klimaatverandering de druk op de gezondheidszorg, terwijl gerichte klimaatactie juist kansen biedt voor preventie, veerkrachtige zorg en lagere zorgkosten op de lange termijn.

Opkomende landen in Zuid- en Centraal-Azië, Midden-Oosten & Noord-Afrika en Sub-Sahara Afrika lijken volgens [Standard & Poor's](#) het meest kwetsbaar voor de gevolgen van hoge opwarmingsscenario's, onder meer door hun afhankelijkheid van klimaatgevoelige sectoren en minder mogelijkheden om extreme weersomstandigheden op te vangen.

Impact op financiële markten mogelijk onderschat

[Yang et al](#) (IMF, 2023) laten zien dat aandelenbeleggers doorgaans sterker reageren op positief klimaatnieuws dan op ongunstige berichten, wat lijkt te duiden op een optimistische marktbias. Hierdoor bestaat het risico dat fysieke klimaatrisico's mogelijk worden onderschat, wat uiteindelijk tot onverwachte koerscorrecties kan leiden. [Mandel et al.](#) tonen aan dat toenemende klimaatrisico's op korte termijn tot hogere creditspreads kunnen leiden en daarmee tot waardeverlies.

Fysieke klimaatrisico's moeten meer aandacht krijgen

Bottlenecks in de uitrol van hernieuwbare energiebronnen -zoals trage vergunningprocedures, netcapaciteitstekort en financieringsproblemen-remmen het tempo van de energietransitie af. Vertraging of falen van de energietransitie veroorzaakt aanzienlijke economische schade: een lager groeipad, hogere inflatie en meer volatiliteit.

Door de grote onzekerheid van modellering op basis van 'damage function'* ('top-down'-analyse), verdient de impactbepaling van fysieke klimaatrisico's extra aandacht binnen de 'bottom-up'-analyse van sectoren, bedrijven en landen. Voorbereiding op een scenario waarin onvoldoende actie resulteert in aanmerkelijk hogere opwarming dan het Parijs-akkoord is urgenter dan ooit!

Dit was het tweede deel in ons "vierluik" rondom het thema "De energietransitie". Eerder publiceerden wij **deel 1**. In de komende weken volgen nog het derde en laatste deel. Benieuwd? Houd deze site in de gaten!

*In veel verschillende modellen wordt een 'damage function' toegepast om de impact van fysieke klimaatrisico's te bepalen. Deze integreert de nieuwste wetenschappelijke gegevens over de economische gevolgen van een (snel) opwarmend klimaat. De volgende variabelen worden in het model opgenomen: gemiddelde jaartemperatuur, dagelijkse temperatuurvariabiliteit, totale jaarlijkse neerslag, aantal natte dagen en extreme dagelijkse regenval. Bovendien worden vertraagde klimaatschokken op de economische output meegenomen.

Disclaimer

Dit document is samengesteld door ASR Vermogensbeheer N.V. (hierna a.s.r. vermogensbeheer). a.s.r. vermogensbeheer is een beheerder van Beleggingsfondsen en staat onder toezicht van de Autoriteit Financiële Markten ("AFM") te Amsterdam en beschikt over een vergunning voor het beheren van beleggingsinstellingen op grond van art. 2:65 Wft. Het is a.s.r. vermogensbeheer toegestaan om onder haar vergunning de volgende beleggingsdiensten te verlenen: het beheren van een individueel vermogen, het verstrekken van beleggingsadvies en het ontvangen en doorgeven van orders met betrekking tot financiële instrumenten. a.s.r. vermogensbeheer is opgenomen in het register als bedoeld in artikel 1:107 Wft.

De inhoud van dit document is gebaseerd op betrouwbaar geachte informatiebronnen. Er wordt echter geen garantie of verklaring gegeven omtrent de juistheid, volledigheid en actualiteit van die informatie, noch uitdrukkelijk, noch stilzwijgend. De verstrekte informatie is uitsluitend indicatief en aan verandering onderhevig. Prognoses vormen geen betrouwbare indicator voor toekomstige resultaten. Aan de inhoud van dit document, waaronder eventuele berekende waardes en weergegeven resultaten, kunnen geen rechten worden ontleend. De waarde van uw belegging kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst.

Alle copyrights en overige informatie in dit document is eigendom van a.s.r. vermogensbeheer. De informatie is alleen bedoeld voor bepaalde (ontvangende) partijen en is vertrouwelijk. Dit document is niet bedoeld als beleggingsadvies, aangezien geen rekening wordt gehouden met de persoonlijke situatie van de klant en de presentatie ook niet is gericht op een individuele klant. De in/via dit document verstrekte informatie is bovendien geen aanbod of enigerlei financiële dienst.

De informatie is ook niet bedoeld om enig persoon of instantie aan te zetten tot het kopen of verkopen van enig financieel product, waaronder rechten van deelneming in een beleggingsfonds, of tot het afnemen van enige dienst van a.s.r. vermogensbeheer, noch is de informatie bedoeld als basis voor een beleggingsbeslissing.

Voor de toepasselijke voorwaarden en risico's van de in deze presentatie vermelde a.s.r. vermogensbeheer beleggingsfondsen wordt verwezen naar de prospectussen, fondsvoorwaarden en essentiële beleggersinformatie (EBI) van deze fondsen. Exemplaren hiervan en van de jaarverslagen zijn verkrijgbaar via www.asrvermogensbeheer.nl, waar ook alle gegevens van a.s.r. vermogensbeheer kunnen worden geraadpleegd. De producten van a.s.r. vermogensbeheer zijn alleen bedoeld voor professionele beleggers.

a.s.r.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asrvermogensbeheer.nl

ASR Vermogensbeheer N.V. - KvK 30227237 Utrecht